Dnro 001/81/2022

Pasi Sorjonen

29.11.2022

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunta
Verojaosto
sara.kuitunen@eduskunta.fi

Asiantuntijakuuleminen keskiviikkona 30.11.2022 klo 10.30

LA 69/2022 vp Lakialoite laeiksi tutkimus- ja kehittämistoiminnan menoihin perustuvista lisävähennyksistä verotuksessa ja verontilityslain 12 ja 12 f §:n ja tuloverolain 124 ja 124 b §:n muuttamisesta sekä niihin liittyviksi laeiksi

Akava kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa ja lausuu näkemyksenään seuraavaa.

Esityksen pääasiallinen sisältö

1. Ehdotetaan säädettäväksi laki tutkimus- ja kehittämistoiminnan menoihin perustuvista lisävähennyksistä verotuksessa. Se sisältäisi tutkimusmenojen määrään perustuvan *yleisen lisävähennyksen* sekä tutkimusmenojen kasvattamiseen perustuvan (inkrementaalisen) *ylimääräisen lisävähennyksen*.
2. Kumpikin lisävähennys koskisi tutkimus- ja kehittämistoiminnan palkka- tai ostopalvelumenoja, ja lisävähennys tehtäisiin elinkeinotoiminnan (tai maatalouden) tulosta.
3. Yleisen lisävähennyksen määrä olisi 50 prosenttia verovelvollisen omaan tutkimus- ja kehittämistoimintaan liittyvistä palkka- ja ostopalvelumenoista. Sen enimmäismäärä verovuonna olisi 500 000 euroa ja alaraja 5 000 euroa.
4. Jos verovelvollinen kasvattaa tutkimus- ja kehittämistoiminnan menojen edellisestä verovuodesta, hän voisi saada ylimääräisen lisävähennyksen, jonka suuruus olisi 45 prosenttia näiden menojen lisäyksestä. Tämänkin lisävähennyksen enimmäismäärä verovuonna olisi 500 000 euroa, mutta sillä ei olisi alarajaa.
5. Yhdistelmävähennys otettaisiin huomioon verovuoden tappiota vahvistettaessa.

Akavan kanta

Akava kannattaa sitä, että arvioitavana oleva yrityksille tarkoitettu verotuksen tutkimus- ja kehittämistoiminnan yhdistelmävähennys otetaan käyttöön.

Suomi tavoittelee tutkimus- ja kehittämistoiminnan menojen kasvattamista siten, että niiden osuus bruttokansantuotteen arvosta kohoaa neljään prosenttiin vuoteen 2030 mennessä. Tämän tavoitteen saavuttaminen on tärkeä osa laajempaa kokonaisuutta. TKI-panostusten avulla on mahdollista vauhdittaa tuottavuuden nousua sekä osaamiseen perustuvaa talouskasvua, jotka puolestaan ovat välttämättömiä kyvyllemme rahoittaa hyvinvointiyhteiskunnan palvelut väestön ikääntyessä.

Akava kiittää seuraavia asioita

- Yrityksille suunnattu pysyvä ja ennustettava tutkimus- ja kehittämistoiminnan menojen lisävähennys (verokannustin) on tutkimuskirjallisuudessa hyväksi havaittu keino kannustaa yrityksiä TKI-toiminnan harjoittamiseen ja tämän toiminnan lisäämiseen. Suomessa tällaista pysyvää verokannustinta ei ole toistaiseksi ollut, joten uudistus korjaa merkittävän puutteen.
- Verokannustin on hallinnollisesti kevyt. Lisävähennyksen saaminen ei vaadi hankesuunnitelmaa, toisin kuin suorien tukien hakeminen. Lisäksi lisävähennystä voivat käyttää kaiken kokoiset ja ikäiset yritykset eri toimialoilla.
- Yritys saa TKI-toiminnan menojen lisävähennyksen paitsi itse harjoittamastaan TKI-toiminnasta, myös ostetuista TKI-palveluista. Tämä on tärkeää, koska etenkin pienillä toimijoilla ei välttämättä ole riittävää osaamista omasta takaa.
- TKI-toiminta on riskipitoista. On mahdollista onnistua tai epäonnistua. Varsinkin aloittavien yritysten kannalta on tärkeää, että myös tappiota tekevä yritys saa tehdä TKI-menojensa perusteella verovähennyksen.
- Ehdotus TKI-menojen kasvattamiseen nojaavasta lisävähennyksestä (inkrementaalinen vähennys) kertoo, että tutkimuskirjallisuuden havainnot on esityksessä otettu hyvin huomioon.

Akava kaipaa tarkennuksia, selvennyksiä tai parannuksia seuraaviin kohtiin

- Kun yritys ostaa TKI-toiminnan palvelut ulkopuoliselta toimijalta, se saa ylimääräisen lisävähennyksen ostopalvelun hinnasta, johon sisältyvät myös palvelun tuottajan maksamat palkkojen sivukulut. Kun yritys tuottaa itse oman TKI-toimintansa, se saa vähennyksen palkkasummasta, joka ei sisällä työnantajan sivukuluja. Tämä on erikoinen ero, joka voitaisiin helposti korjata siten, että myös sivukulut saa vähentää.

- Yleisen lisävähennyksen omavastuu voisi olla pienempi kuin 5 000 euroa. Pienillä yrityksillä saattaa olla ideoita, joiden toimivuuden selvittäminen voi onnistua muutamien tuhansien eurojen panostuksella esimerkiksi testauspalveluiden ostamiseen.

Akava ry:n puolesta

Pasi Sorjonen
pääekonomisti